

Pravidla pro uplatňování systému GMP+ při nákupu obilnin od prvoduceutů (gatekeeper)

Účel dokumentu :

Tento dokument upřesňuje pravidla nákup a přejímku obilnin od prvoproductuů (gatekeeper) pro použití jako GMP+ zajištěného materiálu.

Upřesňuje základní pravidla pro zajištění jakosti produktů v průběhu sklizně a při skladování u prvoproductu.

Obsah :

1. Obecné požadavky
2. Pravidla správné zemědělské praxe, obrana krmiv a falšování
3. Požadavky na prostor skladu
4. Obecná pravidla pro nakládku, vykládku a manipulaci
5. Úklidu skladu, zajištění DDD servisu
6. Systém a pravidla odběru vzorků
7. Minimální rozsah dokumentace a vedení záznamů
8. Navazující dokumenty, přílohy a vzory vedení záznamů

Vydal/Issued by

Útvar zajištění kvality Bunge Czech s.r.o.

Zpracoval a schválil

Manažer pro zajištění jakosti Bunge Czech s.r.o.
Jaromír Kareš

vydal: 21/8/2025

Útvar zajištění kvality

Podpis:

Bunge Czech s.r.o. 15
Žukovova 1704/25
400 03 Ústí nad Labem
Česká republika
IČ: 24148032. DIČ: CZ 24148032

1. Obecné požadavky

Prvoproductent obilnin (dále jen farmář) je povinen dodržovat veškeré zákonné požadavky vyplývající z platné legislativy ČR a EU pro produkci, skladování a manipulaci s krmivy, popř. požadavky vyplývající legislativních předpisů pro další související činnosti jako je doprava, DDD servis apod. Jedná se zejména o :

- a) zákon č.91/1996, Zákon o krmivech
- b) vyhlášky 295/2015 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o krmivech
- c) nařízení evropského parlamentu a rady ES 183/2005, kterým se stanoví požadavky na hygienu krmiv

Farmář je povinen poskytnout společnosti Bunge Czech s.r.o. (dále jen Bunge) součinnost při zajištění požadavků vyplývajících ze systému GMP+, zejména z TS1.2 – Nákup, zejména kap. 4.3.1. Nákup nezpracovaných zemědělských produktů od pěstitele pro použití v krmivech nebo jako krmivo. Přeprava zajišťovaná farmářem, mimo interních přeprav farmáře, bude provozována v režimu GMP+ certifikované přepravy, dle požadavků normy GMP+, TS1.9 Činnosti v oblasti přepravy. Přepravu zajišťuje fy Bunge Czech s.r.o.

Zajištění součinnosti při plnění požadavků vyplývajících ze systému GMP+ zejména zahrnuje :

- a) dodat Bunge zboží splňující veškeré legislativní limity pro nežádoucí látky v krmivech dle platné legislativy EU a ČR a dle GMP+, TS1.5 „Specifické požadavky na bezpečnost krmiv“
- b) povinnost poskytnout Bunge veškerou nutnou součinnost, dokumentaci, záznamy a informace k zajištění požadavků vyplývajících ze systému GMP+.
- c) povinnost informovat Bunge o všech okolnostech, které by mohly ovlivnit zdravotní nezávadnost a kvalitu nakoupených obilnin
- d) povinnost umožnit Bunge provedení auditu, nejméně 1x ročně; závady a neshody zjištěné při auditu je farmář povinen odstranit v dohodnutých termínech.
- e) povinnost poskytnout veškerou nutnou součinnost související s provedením GMP+ auditu
- f) povinnost, v dohodnutých termínech, zavést veškeré změny související se zajištěním požadavků na zdravotní nezávadnost dodávaných krmných obilnin, požadavků systému GMP+, způsobu manipulace a skladování obilnin, vedení záznamů a úschovy vzorků vyplývajících z požadavků systému GMP+ popř. další vzájemně odsouhlasené změny a požadavky
- g) vedení záznamů o:
 - historii osevních ploch
 - osivu, zejména o použití GMO osiv
 - použitých hnojivech
 - výskytu škůdců či chorob rostlin během vegetačního období,
 - použitých prostředků pro ochranu rostlin
 - sklizni, čištění a sušení, obilnin
 - manipulaci a skladování obilniny u farmáře
 - posklizňovém ošetření obilnin
- h) provádění kontroly a vedení záznamů o kontrole dopravních prostředků pro převoz obilnin objednaných fy Bunge. Vedení záznamů dle pravidel GMP+. Farmář zajistí uschování jednotlivých záznamů ve svých prostorech; záznamy budou uchovávány nejméně po dobu dvou let.
- i) zajistit odběr a úschovu expedičních vzorků ve vlastních prostorech po dobu minimálně 3 měsíců; po uplynutí této doby smí farmář předat řádně zabalené a popsané vzorky, včetně seznamu vzorků Bunge, který má povinnost na výzvu farmáře vzorky převzít; expediční vzorky, bez ohledu na místo uložení se likvidují nejdříve po 15. měsících od expedice
- j) v případě chemického ošetření plodiny před sklizní, v průběhu sklizně nebo po sklizni informovat Bunge o způsobu a datu ošetření obilniny, názvu a aktivních látkách použitého přípravku a o ochranné lhůtě
- k) zajistit, že veškeré použité strojní zařízení, skladovací prostory apod. jsou pravidelně udržovány, v dobrém technickém stavu tak aby nemohla způsobit kontaminaci krmiva.
- l) být registrován jako provoz zemědělské prvovýroby u UKZUZ
(nebo se bez zbytečného odkladu registrovat)

2. Pravidla správné zemědělské praxe, obrana krmiv a falšování

Pravidla správné zemědělské praxe, dle 295/2015 Sb.

Farmář se zavazuje dodržovat pravidla správné zemědělské praxe při veškerých operacích produkce krmiva pro Bunge, od přípravy půdy a setí až po expedici. Farmář musí zajistit aby v průběhu pěstování obilnin, skladování a manipulací nedocházelo ke vzniku :

- a) **fyzikálního nebezpečí**, zejména vniknutí cizích těles do produktů, například kusů dřev, kovů, znečišťujících produktů rostlinného původu
- b) **biologických nebezpečí**, kterými jsou zejména
 - vznik patogenní mikroflóry, zejména ze zeminy a vody, salmonely,
 - vznik mykotoxinů produkovaných plísněmi, zejména aflatoxiny, fumonisiny, nebo
 - živočišní škůdci, zejména riziko zavléčení nákazy hmyzem, volně žijícími ptáky a hlodavci,
- c) **chemických nebezpečí**, kterým jsou zejména
 - rezidua pesticidů, prostředků na ochranu rostlin nebo na ošetření plodin
 - těžké kovy, zejména arzen, kadmium, olovo, rtuť,
 - zakázané látky a produkty uvedené v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 767/2009 a nežádoucí látky a produkty uvedené v přímo použitelných předpisech Evropské unie

Systém HACCP, systémy obrany krmiv (TACCP) a obrany proti falšování krmiv (VACCP)

Farmář poskytne, na vyžádání, Bunge veškerou nutnou součinnost pro provedení analýzy rizik systémů HACCP, TACCP a VACCP nebo poskytne analýzu vlastní.

3. Požadavky na prostory skladu, skladování zemědělských komodit při nakládce

Prostory skladu musí mít pevnou konstrukci a musí být vhodné ke skladování zemědělských produktů a krmiv což zejména zahrnuje :

- pevná a nepropustná konstrukce střech, podlah i stěn
- čisté, suché skladovací prostory, nádoby, ložné plochy, zásobníky, dopravníky, případně jiná úložná místa pro skladování a manipulace s krmivy, prostory bez cizorodých pachů
- netoxické nátěry nebo izolace na povrchu úložných míst, jenž přichází do kontaktu s produkty
- kontrola vniknutí vody s cílem předejít poškození uskladněných produktů vodou
- zjištění prostor skladu před vniknutím cizích osob, hlodavců, ptactva, hmyzu, apod.
- zavedení opatření proti kondenzaci vody a nežádoucímu růstu plísní nebo množení mikroorganismů ve skladovaném materiálu.

Stěny a podlahy

Zejména je třeba věnovat pozornost pevné konstrukci podlah a stěn. Tyto prvky se snadno poškodí a následně může dojít k fyzickému znečištění produktů betonem, kameny nebo dřevem. Stěny a podlahy musí být vždy řádně udržovány a uvolněný beton i dřevo je nutné ze skladovacích ploch odstranit.

Spáry ve stěnách, opravovaná nebo riziková místa konstrukce skladu, kde může docházet k odlupování/odlamování materiálu, je nutno pravidelně kontrolovat. Uvedená místa je nutno zabezpečit tak, aby bylo možno snadno identifikovat místa, kde došlo k uvolnění/odlomení materiálu, který by mohl znečistit skladované krmivo. Všechna poškozená místa na konstrukci skladu je nutno v co nejkratší době opravit.

Doporučení : kritická místa (spáry apod.) přetřít vhodnou netoxickou barvou jiného odstínu než je materiál stěn a okolí (bílá malířská barva), aby bylo možno snadno identifikovat místa, kde dochází k odlupování/odlamování materiálu.

Sklo, tříštivé předměty, dřevo

Farmář musí mít pod kontrolou tříštivé předměty dřevo apod. ve všech prostorech, kde dochází k manipulaci s krmivem a také v prostorech s nimi bezprostředně s nimi souvisejících. Musí existovat postup při rozbití skla a tříštivých materiálů, který zahrnuje zejména :

- a) opatření bránící znečištění uskladněných produktů sklem nebo jiným křehkým materiálem
- b) vedení záznamů o incidentech a jejich řešení s cílem zabránit opakování podobného incidentu v budoucnu.

Zvláštní požadavky

Skladování krmiva v kontaktu s asfaltovým povrchem (podlaha, asfaltový nátěr na stěnách) je povoleno pouze po odsouhlasení Bunge, mj. i s ohledem na skladovaný materiál. Na výzvu je nutno doložit doklady prokazující vhodnost materiálu pro kontakt s krmnými surovinami.

4. Obecná pravidla pro manipulaci

Farmář provádí průběžnou kontrolu stavu a kvality uskladněného krmiva, krmné suroviny.

Je nutno dodržovat následující pravidla:

- zákaz kouření, konzumace jídla a pití v prostorech skladu při nakládce a manipulaci
- kontrola čistoty dopravního prostředku a jeho případná očista probíhá pouze ve vyčleněné zóně, do blízkosti skladovaného materiálu najíždí pouze čisté dopravní prostředky
- přítomnost dopravních prostředků ve skladu, prostoru nakládky pouze nezbytně nutnou dobu
- vypínání motoru auta při nakládce
- kontrola ložné plochy dopravního prostředku před nakládkou a zaznamenání kontroly do protokolu o kontrole dopravního prostředku
- odstavení nakladače do vyhrazené zóny a vypnutí motoru nakladače, pokud se neprovádí manipulace s materiálem
- pravidelné větrání skladu, prostoru nakládky nebo vykládky od výfukových plynů z nakladače nebo aut,
- uzavírání a uzamykání dveří skladu
- zákaz mytí nakladače/aut vodou v prostoru skladu (pouze suchá očista)
v případě zpřísněné očisty (např. mokřý dopravní prostředek za nepříznivých povětrnostních podmínek) se provádí očista mimo prostory skladu.
- odběr vzorků při nakládce

Krizové situace

O všech krizových stavech, které mohou ovlivnit bezpečnost a kvalitu dodávaných krmiv má farmář povinnost bezodkladně informovat zástupce fy Bunge.

Jedná se zejména o:

- únik provozních kapalin z nakladače/auta
- vniknutí velkého množství škůdců do skladu (ptáci, hmyz, ...)
- jiné krizové stavy ohrožující jakost a zdravotní nezávadnost skladovaného krmiva
živelné pohromy, požár v areálu, ...
- známky přítomnosti cizích osob v prostoru, kde je skladováno krmivo nebo v prostorech s ním bezprostředně souvisejících.

Dopravní prostředky pro přepravu krmiv

Přeprava krmiv pro Bunge smí být provedena pouze GMP+ certifikovaným přepravcem.

Dopravní prostředek určený pro přepravu olejnin a krmiv musí být před naložením čistý, suchý a zbavený jakýchkoliv zbytků předcházejících nákladů, aby nemohlo dojít ke kontaminaci přepravovaného materiálu. Dopravce musí být schopen doložit záznamy o nejméně o třech předchozích přepravovaných materiálech a o provedeném čištění.

Způsob čištění, dle typu předcházejících nákladů určují pravidla dle IDTF/ICRT databáze.

Obecně je nutné neustále dodržovat hygienu přepravy. Příslušný dopravce musí být také schopen doložit splnění požadavků vyplývajících z platné legislativy ČR a EU, zejména ze zákona 91/1996 Sb. o krmivech a také dle nařízení evropského Parlamentu a Rady (ES) 183/2005, kterým se stanoví požadavky na hygienu krmiv.

Kontrola dopravních prostředků před vykládkou a před nakládkou

- do prostoru skladu, tj. do blízkosti skladovaného materiálu, smí najíždět pouze čisté dopravní prostředky v dobrém technickém stavu; zejména je potřeba věnovat pozornost úniku paliva, maziva dalších provozních kapalin, čistotě a stavu ložné plochy, stavu částí karoserie z tříštivých materiálů, ...
- prostor pro přepravu (ložná plocha) krmivových materiálů byl před nakládkou suchý, čistý a zbavený zbytků předcházejících nákladů, zbaven všech prvků „nepřátelských“ volně loženým zemědělským materiálům jako jsou např. zbytky čistících prostředků, nečistoty, škůdci, ...
- čištění, je ho nutno provést přijatelným způsobem a to zejména vzhledem k charakteru předchozích nákladů (dle IDTF/ICRT)
- nákladní prostor musí být vhodným způsobem zakryt, aby bylo převážené krmivo chráněno vůči vlivům vnějšího prostředí
- autodopravce musí být schopen doložit záznamy o předcházejících nákladech a o prováděném čištění

5. Úklidu skladu, zajištění DDD servisu

Prostory skladu krmiv, bezprostředně přiléhající prostory, dopravní cesty, strojní a technologická zařízení skladu musí být udržována v čistotě. Je potřeba věnovat také dbát na průběžné odstraňování všech cizích předmětů, zbytků po údržbě, zbytků krmiv z předchozích obrátek skladu, znečištěného nebo manipulací znehodnoceného krmiva a pod. Ke skladovanému materiálu smí pouze čisté dopravní prostředky nebo nakladače. Kontrola čistoty a čištění se provádí na vyčleněném místě, které se pravidelně uklízí.

V prostorech kde se skladuje krmivo nebo krmná surovina nesmí být současně uskladněny žádné materiály a látky, které mohou představovat riziko kontaminace.

Doporučený rozsah úklidu skladu

- pravidelné čištění prostorou určeného pro kontrolu čistoty dopravního prostředku a pro jeho očištění
zametení odstranění nečistot
- pravidelný úklid skladu (zametání, odstraňování nálepů, ...)
provádí se zejména po skončení nakládky, směr úklidu od skladovaného materiálu směrem ven ke dveřím,
tj. tak skladovaný materiál nebyl kontaminován prachem z podlah
- čištění nakladače po skončení nakládky (pokud je používán)
 - vymetení/oškrabání zbytků materiálu ze lžice nakladače
před zahájením „denních“ manipulací bude lžice suchá a čistá
 - očista kol nakladače od prachu a nálepů, očista nakladače od prachu
- odpad (prach, odstraněné nálepy, ...) nesmí být skladován v blízkosti uskladněného materiálu,
skladují se na určeném místě v uzavíratelné a uzavřené a označené nádobě
- úklidové prostředky (košťata, lopatky, škrabky) jsou udržovány čisté a v dobrém stavu
v případě poškození výměna

DDD servis

Farmář musí zajistit ochranu skladovaného materiálu před škůdci tj. hmyzem, hlodavci a ptáky.

Ve blízkosti skladovaného materiálu je **zakázáno** používat jakékoliv jedové nástrahy. Je povoleno **pouze** použití živolovných, mechanických nebo elektrických pastí a požerových monitorovacích stanic bez jedové nástrahy.

DDD servis musí sklad provádět v souladu s požadavky zákona 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví, zejména § 55 až § 58. Provádění DDD servisu v rozsahu přesahující rozsah běžného ochranného DDD servisu musí být zajištěno pomocí osob s příslušnou odbornou kvalifikací dle 258/2000 Sb. až § 58 odst. 1 a 2.

6. Systém a pravidla odběru vzorků

Farmář je povinen zajistit odběr a úschovu expedičních vzorků.

V případě, že Bunge nominuje na vykládku nebo nakládku externího inspektora, který provádí odběr vzorků a kontrolu nemusí farmář vzorky odebírat. Farmář má právo si vyžádat od externího inspektora vlastní sadu vzorků.

Farmář zajistí úschovu vzorků ve vlastních prostorech po dobu minimálně 3 měsíců. Po uplynutí této doby smí farmář předat řádně zabalené a popsané expediční vzorky, včetně seznamu vzorků, Bunge, který má povinnost je převzít. Vzorky, bez ohledu na to kde jsou uloženy, se likvidují nejdříve po 15. měsících od expedice.

Pro odběr vzorků je možno použít vhodné vzorkovací zařízení nebo se použije následující obecný postup.

Pravidla pro odběr vzorků

- odběr vzorků se provádí v průběhu expedice
- provádí se nejméně tři dílčí odběry a to obvykle na počátku, uprostřed a na konci plnění dopravního prostředku
- odběr je možno provádět z toku materiálu nebo ze lžíce nakladače.
- velikost jednotlivého dílčího odběru cca 1 litr
- jednotlivé dílčí odběry se smíchají a zhomogenizují ve vhodné čisté sběrné nádobě (čistý kbelík)
- z hrubého vzorku (promíchané dílčí odběry) se připraví potřebný nejméně 3 finální vzorky o objemu nejméně ¾ litru
- vzorek se uzavře a zapečetí přelepením štítkem
- identifikační štítek vzorku bude obsahovat minimálně následující údaje
 - název materiálu (*např. řepkový šrot extrahovaný*)
 - datum a čas nakládky
 - SPZ auta i návěsu/vleku
 - jménem a příjmením řidiče auta a jeho podpisem

Poznámka : řidič svým podpisem stvrzuje že uvedený vzorek byl odebrán z materiálu, který byl naložen na jeho (jím řízený) dopravní prostředek.

7. Minimální rozsah dokumentace a vedení záznamů

Musí být k dispozici minimálně následující dokumentaci a záznamy

Dokumentace

- a) registrace krmivářského provozu u UKZUZ
- b) pravidla pro uskladnění krmiv po sklizni (skladový řád), nebo smlouvu se skladovatelem.
- c) podklady pro žádost a rozhodnutí o přidělení dotace SAPS

Záznamy

- a) o použití hnojiv
- b) doklady k použitému osivu
- c) o výskytu škůdců a chorob a o použitých prostředcích
- d) DDD záznamy (deratizaci, dezinsekcí a dezinfekce), pro sklad popř. pro osevní plochy
- e) záznamy z kontrol prováděných státními orgány (IKZUS, ...)
- f) záznamy z kontrol dopravních prostředků při nakládce pro Bunge